

אנו מסדרין החדשים אחד מלא אחד חסר

שנה פשוטה - רגילה (6 מלא 6 חסר)

		<u>אלול</u>		<u>אב</u>		<u>תמוז</u>		<u>סיון</u>		<u>אייר</u>		<u>ניסן</u>		<u>אדר</u>		<u>שבט</u>		<u>טבת</u>		<u>כסלו</u>		<u>חשוון</u>		<u>תשרי</u>							
354	=	29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		29.5		חדשי הלבנה			
354	=	29	→	59	←	30		29	→	59	←	30		29	→	59	←	30		29	→	59	←	30		29	→	59	←	30	חדשי הלוח

אין בין עצרת לעצרת ואין בין ראש השנה לראש השנה אלא ארבעה ימים בלבד

אחרים: שנה פשוטה - רגילה (6 מלא 6 חסר)

		<u>אלול</u>		<u>אב</u>		<u>תמוז</u>		<u>סיון</u>		<u>אייר</u>		<u>ניסן</u>		<u>אדר</u>		<u>שבט</u>		<u>טבת</u>		<u>כסלו</u>		<u>חשוון</u>		<u>תשרי</u>				
354	=	29		30		29		30		29		30		29		30		29		30		29		30		29		חדשי הלוח

$$354 / 7 = 50 \frac{4}{7}$$

נותרו ארבעה ימים

ואם היתה שנה מעוברת חמשה

אחרים: שנה מעוברת (6 מלא 7 חסר)

		<u>אלול</u>		<u>אב</u>		<u>תמוז</u>		<u>סיון</u>		<u>אייר</u>		<u>ניסן</u>		<u>אדר ב'</u>		<u>אדר א'</u>		<u>שבט</u>		<u>טבת</u>		<u>כסלו</u>		<u>חשוון</u>		<u>תשרי</u>		
383	=	29		30		29		30		29		30		29		29		30		29		30		29		30		חדשי הלוח

$$383 / 7 = 54 \frac{5}{7}$$

נותרו חמשה ימים

לא נראה לחכמים לעבר יתר על שמונה חדשים

מאי שנא תשעה דלא אם כן קדים ואתי סיהרא תלתא יומי

שנה פשוטה - (9 מלא 3 חסר)															
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשוון</u>	<u>תשרי</u>	
נותר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
ג' ימים	357	=	29	30	29	30	29	30	30	30	30	30	30	30	חדשי הלוח

השתא נמי קא קדים ואתי תרי יומי

שנה פשוטה - (8 מלא 4 חסר)															
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשוון</u>	<u>תשרי</u>	
נותר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
יומיים	356	=	29	30	29	30	29	30	29	30	30	30	30	30	חדשי הלוח

כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת

שנה א': שנה מעוברת - (6 מלא 7 חסר) - ע"פ רב הונא (רשב"ג)															
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר ב'</u>	<u>אדר א'</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשוון</u>	<u>תשרי</u>
חסר	383.5	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
חצי יום	383	=	29	30	29	30	29	30	29	29	30	29	30	29	חדשי הלוח
נותר יום וחצי*															
	שנה ב': שנה פשוטה - (8 מלא 4 חסר)														
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשוון</u>	<u>תשרי</u>	
נותר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
יומיים	356	=	29	30	29	30	29	30	29	30	30	30	30	30	חדשי הלוח

ואכתי איכא חד יומא*
לא אדעתייהו דאינשי

* עיין רש"י ד"ה חד יומא: ואע"ג דיומא ופלגא היא חד יומא קרי ליה

לא נראה לחכמים לחסר יתר על שמונה חדשים

מאי שנה תשעה דלא אם כן מייתרא סיהרא תלתא יומי

שנה פשוטה - (3 מלא 9 חסר)															
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשון</u>	<u>תשרי</u>	
חסר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
ג' ימים	351	=	29	30	29	30	29	30	29	29	29	29	29	29	חדשי הלוח

השתא נמי קא מייתרא תרי יומי

שנה פשוטה - (4 מלא 8 חסר)															
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשון</u>	<u>תשרי</u>	
חסר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
יומיים	352	=	29	30	29	30	29	30	29	29	29	29	29	30	חדשי הלוח

כגון שהיתה שנה שלפניה מעוברת

שנה א': שנה מעוברת - (7 מלא 6 חסר) - ע"פ עולא ורב הונא (ת"ק ורשב"ג)																
			<u>אלול</u>	<u>אב</u>	<u>תמוז</u>	<u>סיון</u>	<u>אייר</u>	<u>ניסן</u>	<u>אדר ב'</u>	<u>אדר א'</u>	<u>שבט</u>	<u>טבת</u>	<u>כסלו</u>	<u>חשון</u>	<u>תשרי</u>	
חסר	נותר	383.5	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
	חצי יום	384	=	29	30	29	30	29	30	29	30	29	30	29	30	חדשי הלוח
יום וחצי*	חסר	354	=	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	29.5	חדשי הלבנה
	יומיים	352	=	29	30	29	30	29	30	29	29	29	29	29	30	חדשי הלוח

ואכתי איכא חד יומא*
סברי איתחזויי איתחזי ואנן לאו אדעתין

* עיין רש"י ד"ה חד יומא: ואע"ג דיומא ופלגא היא חד יומא קרי ליה

ואין ר"ה חלה אלא או ביום הנף או לאור עיבורו

בשלמא לעולא דח' חסירין עבדין מעוברין לא עבדין משכחת לה אלא לר' הונא דאמר עבדין מעוברין הא זימנין דמשכחת לאור אור עיבורו

לעולא אור אור יום עבורו 7 מלא 5 חסר		לעולא לאור עבורו 7 מלא 5 חסר		לרב הונא אור אור יום עבורו 8 מלא 4 חסר		שניהן חסרין ביום הנף 4 מלא 8 חסר		א' מלא א' חסר לאור עיבורו 6 מלא 6 חסר	
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
29	30	30	30	30	30	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	29	29	30	30
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
177	178	178	178	178	178	176	177	177	177
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
30	29	30	29	30	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	29	30	30	30
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	29	30	29	30	29	29	30	29	29
355	355	356	356	356	356	352	354	354	354
178	177	178	178	178	178	176	177	177	177
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
179	178	179	179	179	179	177	178	178	178

ולעולא מי ניחא ח' לא עבדין הא ז' עבדין זימנין דלא עבדין בסיתוא ועבדין בקייטא והא הוה לאור אור עיבורו

אור ליום עיבורו ל"א בניסן נפל שני ימים מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $31 / 7 = 4 \frac{3}{7}$

אם מראש חדש ניסן עד ראש השנה יש 178 יום
 ר"ה תפול יומיים מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $178 / 7 = 25 \frac{3}{7}$

יום הנף ט"ז בניסן נפל יום אחד מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $16 / 7 = 2 \frac{2}{7}$

אם מראש חדש ניסן עד ראש השנה יש 177 יום
 ר"ה תפול יום אחד מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $177 / 7 = 25 \frac{2}{7}$

אור אור ליום עיבורו ל"ב בניסן נפל ג' ימים מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $32 / 7 = 4 \frac{4}{7}$

אם מראש חדש ניסן עד ראש השנה יש 179 יום
 ר"ה תפול ג' ימים מימי השבוע אחרי ר"ח ניסן
 $179 / 7 = 25 \frac{4}{7}$

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת
כד	כה	כו	כז	כח	כט	א
ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח
ט	י	יא	יב	יג	יד	טו
טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב
יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד
כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו
כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח
כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל
כו	כז	כח	כט	ל	א	ב
כח	כט	ל	א	ב	ג	ד
ל	א	ב	ג	ד	ה	ו
15	16	17	18	19	20	21

סוף סוף לאחרים ביום הנף לא משכחת לה א"ר מרשיא כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה ל' יום

ראש השנה ביום הנף ע"פ אחרים

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת
				א 1 ראש השנה תשע"ב	ב 2	ג 3

תשרי 30 חשון 29 כסלו 30 טבת 29 שבט 30 אדר א' 29 אדר ב' 30

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	ששי	שבת
ל	א	כו	כז	כח	כט	א
ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח
ט	י	יא	יב	יג	יד	טו
כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז
כח	כט	ל	א	ב	ג	ד
ה	ו	ז	ח	ט	י	יא
יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח
יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה
כו	כז	כח	כט	א	ב	ג
ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז
יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד
כה	כו	כז	כח	כט	א	ב

אלול 29

אב 30

תמוז 29

ה	ד	ג	ב	א	5	4
			ראש השנה ואם היתה שנה מעוברת חמשה		383 ימים	כח

א"ר מרשיא

כגון שהיתה שנה מעוברת ועיבור שנה ל' יום

שנה מעוברת רגילה ע"פ אחרים

ארבע חסירין בקייטא	30 ניסן	58	30 תשרי	30	30 ניסן	59	30 תשרי
	29 אייר		29 חשון		29 אייר		29 חשון
	29 סיון		30 כסלו		30 סיון		30 כסלו
	29 תמוז		29 טבת		29 תמוז		29 טבת
	29 אלול		30 שבט		30 אב		30 שבט
	30 אב		29 אדר א'		29 אלול		29 אדר א'
	176		207		177		206
	= 383		= 383				

למה מחלקים שעה לתת"ף חלקים

נפש החיים שער א' פרק ב' בהגה"ה שם

ואף שאין חידוש ניכר לעין אמנם הדי' יסודין עלאין דאינון השרשין קדמאין ואבהן דכולא כנז' בזוהר וארא כ"ג עי"ב • שהם שרש כל מעשה בראשית ופנימיות כולם • והם ד' אותיות הוי"ה ב"ה • התמזגותם והרכבתם כל עת ורגע בשרש שרשם אינו מושג כלל • והוא ית"ש מחדשם כל רגע לפי רצונו • וענין התמזגותם כל רגע הם התת"ף צרופי השם ב"ה על פי השתנות נקודותיהם • תת"ף רגעי שעה • וכן משתנים עוד כל שעה לצרופים אחרים • וגם אין מדת יום שוה למדת לילה • לא כל יום דומה לחבירו שלפניו ואחריו כלל • דש המחדש כו' מעשה בראשית דיקא:

רמב"ם הלכות קידוש החודש פרק ו הלכה ב

היום והלילה ארבע ועשרים שעות בכל זמן, שתיים עשרה ביום ושתיים עשרה בלילה, והשעה מחולקת לאלף ושמונים חלקים, ולמה חלקו השעה למנין זה, לפי שמנין זה יש בו חצי ורביע ושמין ושליש ושתות ותשיע וחומש ועישור, והרבה חלקים יש לכל אלו השמות.